

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Анатомія свійських тварин»

Рівень вищої освіти	магістр
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	211 Ветеринарна медицина ОПП Ветеринарна медицина
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова навчальна
Курс, семестр	1-2 курс, 1-3 семестр
Трудомісткість	390 годин, 13 кредитів ЄКТС
Мова(и) викладання	державна
ІНІ / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини, кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробника(ів)	Омельченко Ганна, кандидат ветеринарних наук, доцент, anna.omelchenko@pdau.edu.ua , +380991947882, https://www.pdau.edu.ua/people/omelchenko-ganna-oleksiyivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	дати основи пізнання будови організмів свійських тварин і птиці у видових, породних та вікових аспектах, в їх розвитку і зв'язку з довкіллям.
Компетентності	<p><i>загальні:</i></p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та професії.</p> <p>ЗК 8. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p><i>фахові:</i></p> <p>ФК 1. Здатність встановлювати особливості будови і функціонування клітин, тканин, органів, їх систем та апаратів організму тварин різних класів і видів – ссавців, птахів, комах (бджіл), риб та інших хребетних.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності.</p> <p>ФК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці, асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПНР 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини.</p> <p>ПНР 2. Визначати суть фізико-хімічних і біологічних процесів, які відбуваються в організмі тварин у нормі та за патології.</p> <p>ПНР 22. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно</p>

	інтерпретувати отримані результати, володіти системою рухових умінь і навичок.
Методи навчання	<p>За джерелом знань: МН 1(1,2); МН 2(1,2,3). За логікою: МНЛ 1; МНЛ 2; МНЛ 4; МНЛ 6; МНЛ 7. За мисленням: МНМ 3; МНМ 5. За ступенем керівництва: МНСР 1; МНСР 2 (1,3,4). Стимулювання і мотивації: МСМ 1; МСМ 2. Інноваційні: МНІ 1 (4,5,8); МНІ 2; МНІ 4 (1,3); МНІ 5</p> <p><i>За джерелом знань:</i> словесні методи 1) лекція, 2) розповідь-пояснення; наочні методи 1) ілюстрування, 2) демонстрування, 3) спостереження; практичні методи: 2) дослідні роботи; 3) лабораторні роботи, 4) практичні роботи, 5) робота з навчально-методичною літературою: а) конспектування, б) тезування, анотування, д) підготовка реферату,</p> <p><i>За логікою:</i> індуктивний від часткового до загального, від конкретного до абстрактного; дедуктивний від загального до часткового, від абстрактного до конкретного; аналітичний передбачає виокремлення частини з цілого; порівняння полягає у виявленні подібності та відмінностей між предметами і явищами; узагальнення полягає в переході між менш загальних до більш загальних знань, абстрагуванні та знаходженні спільних ознак</p> <p><i>За мисленням:</i> 3) проблемно-пошуковий - викладач ставить проблему, знаходить спосіб її розв'язання; 5) дослідницький студенти виконують пошукові дії.</p> <p>За ступенем керівництва: методи самостійної роботи вдома: 1) усні та письмові домашні завдання, 2) завдання самостійної роботи робота під керівництвом викладача: 1) самостійна робота, 3) виконання письмових робіт, 4) виконання практичних завдань.</p> <p><i>Стимулювання і мотивації:</i> методи формування пізнавальних інтересів; методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності 1) роз'яснення мети навчального предмета; 2) висування вимог до вивчення предмета;</p> <p><i>Інноваційні методи навчання:</i> *дистанційне навчання</p>
Програма навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Вступ. Поняття про предмет анатомію, будову та розвиток організму свійських тварин. Тема 2. Апарату руху. Osteologia. Тема 3. Синдесмологія. Тема 4. Міологія. Тема 5. Загальний шкірний покрив та його похідні. Тема 6. Спланхнологія. Порожнини тіла та серозні порожнини. Тема 7. Апарат травлення. Будова похідних</p>

	<p>головної, передньої, середньої та задньої кишки.</p> <p>Тема 8. Будова апарату дихання та окремих його органів.</p> <p>Тема 9. Будова органів сечовиділення.</p> <p>Тема 10. Будова органів розмноження самців і самок.</p> <p>Тема 11. Ангіологія.</p> <p>Тема 12. Лімфатична система.</p> <p>Тема 13. Система кровотворних і лімфоїдних органів.</p> <p>Тема 14. Залози внутрішньої секреції.</p> <p>Тема 15. Нервова система.</p> <p>Тема 16. Вегетативний відділ нервової системи.</p> <p>Тема 17. Загальна характеристика органів чуття. Зоровий, рівноваго – слуховий і інші аналізатори.</p> <p>Тема 18. Особливості будови тіл свійських птахів.</p> <p>Тема 19. Особливості будови тіл дрібних тварин.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>опитування, виконання завдань лабораторних робіт та їх захист, ведення конспекту лекцій, анатомічний словник, екзамен.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>Викладання навчальної дисципліни «Анатомія свійських тварин» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті». Навчальна дисципліна "Анатомія свійських тварин" спеціальності 211 "Ветеринарна медицина" вивчається у першому, другому та третьому семестрах першого-другого років навчання.</p> <p>Дисципліна включає лекції та лабораторні заняття. Під час читання лекції доцент науково обґрунтовує, послідовно і систематизовано викладає певні наукові проблеми теми навчального предмету, ілюструє за необхідністю наочно. Лекція завжди слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються в процесі навчальної роботи. На лабораторному занятті викладач організовує детальний розгляд теоретичних питань теми і формує їх бачення щодо практичного застосування у майбутній фаховій науковій діяльності. Для проведення лабораторних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня магістра щодо підготовки і роботи на занятті.</p> <p>Самостійна позааудиторна робота при вивченні навчальної дисципліни «Анатомія свійських тварин» полягає у підготовці до аудиторних занять, що є основним способом оволодіння навчальним матеріалом. Засвоєння тем контролюється на лабораторних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування на основі вирішення конкретних прикладних задач. Відвідування</p>

аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню. Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – поважна чи неповажна. Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана лікарем; якщо здобувач не пред'являє даних документів, то причина пропуску вважається неповажною. Для відпрацювання лекції здобувач зобов'язаний представити лектору:

- якщо лекція пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття;

- якщо лекція пропущена з неповажної причини – конспект лекції з обов'язковим опитуванням.

Відпрацювання пропущених лабораторних занять:

- з поважної причини заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки.

- з неповажної причини повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів.

Відпрацювання відбуваються на кафедрі згідно графіку шляхом усного опитування із пропущеної теми. При вивченні навчальної дисципліни "Анатомія свійських тварин» передбачено використання дистанційних технологій.

Здобувач повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачем передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше публікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже

наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Під час перебування на кафедрі здобувачі повинні:

- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, протипожежної безпеки та техніки безпеки;

- дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними;

- підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях;

- дбайливо та охайно ставитись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення);

- не виносити без дозволу речі та обладнання з навчальних кімнат кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;

- не допускати протиправних дій, аморальних вчинків.

Здобувачу забороняється:

- порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних причин;

- запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин.

- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;

- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;

- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів та заважати викладачу;

- використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам;

- вручати викладачам будь-які матеріальні цінності за виконання або невиконання ними певних дій стосовно здобувача з використанням своєї посади;

- у приміщеннях корпусу і прилеглий території заборонено палити;

- вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику;

- вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови, небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни

біологія (зоологія, анатомія).

Основні

1. Анатомія свійських тварин: Підручник / С.К. Рудик, Ю.О. Павловський, Б.В. Криштофорова та ін.; К.: Аграрна освіта, 2001. 575 с.
2. Анатомія домашньої курки (лат. Gallus gallus domesticus, англ. Domestic Chicken)» /Навчально-наочний посібник // Омельченко Г.О., Авраменко Н.О., Міланко О.О, Бердник В.П., Кулинич С.М., Мельник О.П., Костюк В.К, Мельник О.О./ Полтава, 2022. 400 с.
3. Анатомія свійських птахів: навч. посіб. Горальський Л.П., Хомич В.Т., Кот Т.Ф., Гуральська С.В. Житомир : Полісся, 2011. 52 с.
4. Костюк В.К. Атлас анатомії свійських тварин. Osteологія. Київ : Аграрна освіта, 2001. 78 с.
5. Костюк В.К. Атлас анатомії свійських тварин. Синдесмологія. Міологія. Вінниця: Нова книга, 2007. 75 с.
6. Рудик С.К. Курс лекцій з порівняльної анатомії: навчальний посібник. К.: Аграрна освіта, 2002. 108 с.

Допоміжні

1. Авраменко Н.О., Омельченко Г.О. Про деякі аспекти будови м'яса зайця сірого / Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Контроль безпечності харчових продуктів. Україна-ЄС: невирішені питання» в рамках реалізації проекту за підтримки програми Жана Моне «Контроль безпечності харчових продуктів у ЄС», присвячена 120-річчю Національного університету біоресурсів і природокористування України, 19–20 квітня 2018 року, м. Київ. С. 20-21.
2. Духіна С.В., Барабаш Д.В., Зерко П.О., Омельченко Г.О. Морфологічні особливості лисиці звичайної (*Vulpes vulpes*) в Полтавській області/Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 24-25 квітня 2019 р. Том II. Полтава: РВВ ПДАА, 2019. С. 207-208.
3. Кот Т.Ф., Гуральська С.В., Житова О.П. Особливості анатомії м'ясоїдних тварин. Житомир: О.О. Євенок, 2019. 204 с.
4. Морфологія собаки: навч. посібник / В.Т. Хомич, Л.П. Горальський, Ю.С. Ших та ін.; Вид. 2-ге, випр. і допов. Житомир: ЖНАЕУ, 2020. 508 с.
5. Омельченко Г.О., Щербак В.І., Шерстюк Л.М. Морфологічні особливості будови та показники крові лебідя-шипуну (*Cygnus olor*) /Вісник ЖНАЕУ. - № 1 (60), Т. 3, 2017. – С. 125-128.
6. Омельченко Г.О. Морфометричні показники шлунку свійських птахів /Матеріали Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Вирішення сучасних проблем у ветеринарній медицині» (4-5 квітня 2017 року). – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2017. – С. 50-52.
7. Омельченко Г.О., Лучко Ю.М. Особливості

селезінки різних видів тварин /Матеріали студентської наукової конференції Полтавської державної аграрної академії, 16-17 квітня 2020 р. Том II. – Полтава: РВВ ПДАА, 2020. – С. 282-284.

8. Омельченко Г.О., Авраменко Н.О. Морфологічні особливості внутрішніх органів лисиці звичайної *Vulpes vulpes* на території Полтавської та Сумської областей України //Біоморфологія XXI століття. Збірник тез XIV Міжнародної наукової конференції, присвяченої 100-річчю з часу заснування кафедри анатомії, гістології і патоморфології тварин ім. акад. В. Г. Касьяненка Національного університету біоресурсів і природокористування України, Київ, 23–24 вересня 2021 року. – К., 2021. – С. 49-50.

9. Сокульський І.М. Атлас анатомії свійських тварин. Спланхнологія, для проведення лабораторних занять з навчальної дисципліни «Анатомія свійських тварин» для студентів 1-2 курсу ф-ту ветеринарної медицини, Спеціальність 211 «Ветеринарна медицина» Житомир: ЖНАЕУ, 2017. 64 с.

10. Хомич В.Т., Кот Т.Ф. Морфологія кози: навчальний посібник. Житомир: Полісся, 2016. 344 с.

Інформаційні ресурси

1. URL:<http://booksshare.net/index.php?id1=4&category=biol&author=rudik-sk&book=2001> Анатомія свійських тварин: Підручник / С.К. Рудик, Ю.О. Павловський, Б.В. Криштофорова та ін.; За ред С. К. Рудика. К.: Аграрна освіта, 2001. 575 с.
2. URL:<https://drive.google.com/file/d/0B71CmRFjLP4Mdm9jNnN6Zmp1Q0E/view> Костюк В.К. Атлас анатомії свійських тварин. Osteологія. Київ: Аграрна освіта, 2001. 78 с
3. URL:<https://drive.google.com/file/d/0B71CmRFjLP4MejZPdGVoaUIOeTA/view> Костюк В.К. Атлас анатомії свійських тварин. Синдесмологія. Міологія. Вінниця: Нова книга, 2007. 75 с.
4. URL: <http://nmcbook.com.ua/wp-content/uploads/2017/10/%D0%90%D1%82%D0%B%D0%B0%D1%81-%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%97-%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D1%82%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%BD-%D0%9E%D1%81%D1%82%D0%B5%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf>.
[Електронні посібники, підручники. Анатомія свійських тварин.](#)

